

Tek Dünya,

Merhaba, ben Yavuz. Geçen hafta yaşadığım ilginç bir olayı sizlerle de paylaşmak istiyorum. Okulumuza ait bu küçük bahçede organik tarım yapıyoruz. Öğretmenlerimizle marul tohumları ektik. Büyümelerini dört gözle bekliyorduk. Ara tatilimiz boyunca hep yağmur yağdı. "Bu yağmurlar marullarımızı bol bol suladı, kocaman oldular." diye düşünerek okula gittim ancak işler hiç umduğum gibi olmadı. Marullarımızın yaprakları sararmış ve büzüşmüştü.

Öğretmenimiz, yakınlarımızdaki sanayi kuruluşlarının bazı atıkları nedeniyle su kaynaklarının kirlendiğini anlattı. Bu sular, toprağın kimyasal ve biyolojik özelliklerini etkiliyormuş. Sudan toprağa geçen kimyasallar, oradan bitkilerin yapısına katılabilmiş. Ayrıca sulardaki kirlilik suda yaşayan canlıların sağlığını da bozabilirmiş. Bu kadar mı? Değil tabii. Bu sularla yetiştirilen besinleri tüketen insanların sağlığı da olumsuz etkilenebilirmiş.

Eve gidip anneme tüm bu öğrendiklerimi anlattım. Bana çevrenin, hayvanların ve insanların sağlığının birbirleriyle bağlantılı olduğunu söyledi. Önce şaşırdım ancak düşününce bunun doğru olduğunu anladım. Ardından bu konuda araştırma yapmaya başladım ve tek sağlık adlı bir bakış açısıyla karşılaştım. Öğrendiklerimi sizlere de anlatmamı ister misiniz?

Tek Sağlık!

Tek sağlık bakış açısına göre; sürekli etkileşim hâlinde olan hayvanlar, insanlar ve çevre birbirlerine birçok yarar sağlayabileceği gibi zarar da verebilir. Yani bunlardan birinde yolunda gitmeyen bir şeyler olursa diğerlerine de yansır. Tütünün sağlığının korunması ve iyileştirilmesi için tıp, veteriner hekimlik, ziraat mühendisliği, çevre bilimleri ve biyoloji gibi farklı alanlarda uzmanlaşmış insanların birlikte çalışmaları gerekir.

Marullar büyük olasılıkla akan suya karışan zararlı atıkların bu bölgeye taşınarak toprağı kirletmesinden etkilendi. Kökleriyle zararlı maddeleri topraktan aldılar ve böylece marulların sağlığı olumsuz etkilendi.

Su kirliliği ve atık yönetimine yeterince önem verilmemesi nedeniyle bu durum gerçekleşti. Tıpkı canlıların doğaya atılan ve uzun yıllar parçalanmayan plastik atıklardan ya da denizlere dökülen çöplerden etkileneceği gibi. Hatta kişisel bakım ürünlerine eklenen küçük plastik boncuklar ya da bazı temizlik ürünlerinin kirlittiği sular da öyle. Doğrudan olmasa da dolaylı yollarla bunlar ve daha birçok sorun insan, çevre ve hayvanlar arası etkileşimler sonucunda yayılarak tütünün sağlığını olumsuz yönde etkileyebiliyor.

Çevre, hayvanlar ve biz insanlar; hepimiz tek bir gezegeni paylaşıyoruz. Peki, dünyamızın sağlığını etkileyen bazı sorunlar ve bunların çözümlerine yönelik uygulanabilecek yöntemler hakkında bilgiler edinmek ister misiniz? Haydi biraz da bunlardan bahsedelim.

Çevreye duyarlı biçimde tasarlanmadan büyüyen kentler; doğal yaşam alanlarının azalmasına, enerji kullanımının artmasına, bitki örtüsünün zarar görmesine ve hava kirliliğine neden olabilir. Yerel yönetimlerin uygulayacağı sürdürülebilir kentsel gelişme planlarıyla bu sorunların önüne geçilebilir.

Tarımda uygun olmayan gübre ya da ilaç kullanımı hem canlılara zarar verebilir hem de su kaynaklarının kirlenmesine neden olabilir. Bu koşullarda üretilen besinleri tüketen insanların ve hayvanların sağlığı olumsuz etkilebilir. Bu nedenle tarım yapanlar, ilaç ve gübre kullanımıyla ilgili konunun uzmanlarından bilgi edinebilir.

Fabrika gibi sanayi kuruluşlarının havaya saldırdığı gazlar ya da çıkardığı atıklar, yakınlarındaki yaşam alanlarını yani insanları, hayvanları ve doğayı etkileyebilir. Bu kuruluşlar, önceden belirlenen yerlere inşa edilebilir, atık yönetim planlamalarına uygun çalışabilir ve atmosfere saldıkları gazlar için filtreleme sistemleri kurulabilir.

Uygun yerlere bol bol ağaç dikilerek artan hava kirliliği ve erozyon gibi olumsuzluklar daha az düzeylere indirilebilir, hayvanlar için uygun yaşam alanları oluşturulabilir.

Ulaşım için toplu taşıma araçlarının daha çok yaygınlaşması ve kullanılması fosil yakıt kullanımından kaynaklanan gazların doğaya verdiği zararı azaltabilir.

Petrol, kömür ve doğalgaz gibi yenilenemeyen enerji kaynakları yerine güneş, rüzgâr, dalga ve akarsu gibi yenilenebilir kaynaklardan elde edilen enerji kullanımı yaygınlaştırılabilir.

Su kullanımına özen gösterilmesi, atık suların geri dönüştürülerek kullanılması, verimli sulama yöntemleriyle tarım yapılması ve temiz içme suyu sağlanmasıyla hem bazı hastalıklar önlenir hem de su ktlığının önüne geçilebilir.

Atık yağlar, sulara ya da toprağa karıştığında kirliliğe neden olur. Bu yağlar biriktirilerek atık yağ toplama merkezlerine götürülebilir.

Tek sağlık konusunda bildiklerinizi paylaşmak, çevrenizdekilerin de bilinçlenmesini sağlayabilir.

Doğada uzun yıllar parçalanmayan ve çevre kirliliğine yol açabilen tek kullanımık plastik ürünlerin kullanımına son verilebilir.

Siz de hayvan, çevre ve insan sağlığına önem vererek tek sağlık bakış açısına destek olabilirsiniz. Unutmayın, dünyadaki tüm canlıların sağlığını korunmasına önerilerimizi uygulayarak destek olabilirsiniz.

Kişisel bakıma ve temizliğe özen göstermek, mikroplardan uzak kalmayı sağlayabilir. Ayrıca hasta bireylerin diğer insanlarla temas etmemesi hastalığın yayılmasını engelleyebilir.